

AVRUPA BORÇ KRİZİ'NİN YEREL YÖNETİM
MALİYESİNE ETKİLERİ: AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ
2010-2015 DÖNEMİ ANALİZİ

M. Fatih ASLANTAŞ*, R. Kutlu KORLU**

Makale Geliş Tarihi-Received: 10.01.2020
Makale Kabul Tarihi-Accepted: 11.05.2020
Doi: 10.37093/ijsi.746458

113

IJSI 13/1
Haziran
June
2020

ÖZ

Ekonomik krizler son yüzyılda fazla karşılaşılan bir olgu olarak ekonomistler için önemli bir araştırma konusudur. Ayrıca ekonomik krizler, genel anlamda ülkelerin makroekonomik parametrelerinde negatif etkiler meydana getirmektedirler. Bu negatif etkilerden biri de yerel yönetimlerin mali yapısı üzerinde meydana gelmektedir. Vatandaşlara en yakın hizmet veren kamu idareleri olan yerel yönetimlerin ekonomik krizle birlikte mali yapılarındaki etkileşim değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu amaçla çalışmanın amacı makroekonomik etkileri olumsuz olan ekonomik krizlerin yerel yönetimlerin maliyelerinde ne tür etkiler bıraktığının tespit edilmesidir. Bu tespit için “Avrupa Borç Krizi” örnek olarak seçilmiş ve PIIGS ülkelerinin de içinde yer aldığı Avrupa’daki on beş ülkenin krizin en yoğun olduğu “2010-2015” yılları arasında yerel yönetim bütçelerindeki negatif dönüşüm gözlenmiştir. Sonuç olarak bahsedilen dönemde bu ülkelerin yerel yönetimlerinin gelir ve harcamalarında daralmalar olduğu ve yaşanan ekonomik krizlerden ciddi anlamda etkilendikleri tespit edilmiş ve yerel

* Öğr. Gör., Kafkas Üniversitesi Susuz Meslek Yüksek Okulu, Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği Programı, Kars/Türkiye. mfaslantas@gmail.com ORCID: orcid.org/0000-0002-5987-2976.

** Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, İzmir/Türkiye. rkutlu.korlu@idu.edu.tr ORCID: orcid.org/0000-0001-5103-7573.

yönetimlerin krizlerden daha az etkilenmesi için neler yapılması gerektiği hakkında çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Kriz, Avrupa Borç Krizi, Yerel Yönetimler, Yerel Gelir, Yerel Harcama.

Jel Kodu: H12, H71, H72

**THE EFFECTS OF THE EUROPEAN DEBT CRISIS ON THE
LOCAL GOVERNMENT FINANCE: ANALYSIS OF THE
EUROPEAN UNION COUNTRIES 2010-2015 TERM**

ABSTRACT

Economic crises are an important research topic for economists as a more common phenomenon in the last century. Also, economic crises have negative effects on the macroeconomic parameters of countries. One of these negative effects is on the financial structure of local governments. The deterioration in the financial structures of local administrations as the public institutions serving the citizens closest to them is an issue that needs to be evaluated. The aim of this study is to determine the effects of the economic crises which have negative macroeconomic effects on the finances of local governments of fifteen countries. In order to make this determination, the "European Debt Crisis" was chosen as an example and negative transformation was observed in the local government budgets between the years 2010-2015, when the crisis in Europe was the most intense. As a result, it was determined that there was contraction in the revenues and expenditures of local governments of these countries and they were seriously affected by the economic crises and various suggestions were made about what should be done in order to make the local governments less affected by the crises.

Keywords: Economic Crisis, European Debt Crisis, Local Government, Local Revenue, Local Expenditure.

Jel Codes: H12, H71, H72

GİRİŞ

Ekonomik kriz, birkaç yüzyıldır ülkelerin maruz kaldıkları olumsuz iktisadi ve mali bir olaydır. Toplumlarda önemli derecede sorunlar ortaya çıkaran bu olay sadece ekonomik değil aynı zamanda sosyal, siyasi ve kültürel sonuçlar doğuran bir olgudur. Kamu ve özel sektörde ekonomik dengelerin bozulması şeklinde son yıllarda sıklıkla karşılaşılan bu durum küreselleşmenin etkisi ve finansal piyasalar aracılığıyla kaynağından hızlıca diğer ülkelere yayılabilmektedir. Bu anlamda ekonomik kriz bazen bir ülkede baş gösterse bile zincirleme bir etkiyle diğer bölgelere hatta tüm dünyaya yayılabilmektedir (Cicioğlu, Yıldız, 2008: 36). Bu duruma örnek olarak; 1929 Büyük Buhranı, 1997 Güney Asya Krizi, 2008 Mortgage Krizi gösterilebilir (Eğilmez, 2011: 52-53). Söz konusu krizler farklı sebeplerden ortaya çıksa da ekonomilerde meydana getirdiği etkiler bakımından benzerlikler göstermektedir. Genel olarak devletlerin kamu maliyesine zarar verici etkiler meydana getiren özellikler taşımaktadır (Aydın, Aksoy, 2012: 135)

Ekonomik krizlerin makroekonomik anlamda meydana getirdiği mali etkiler yanında yerel yönetimlerin mali yapılarına etkileri de söz konusudur. Ülkeler arasında veya aynı ülke içerisinde yerel yönetim sistemleri değişiklik gösterse de gelirlerini bölgesel olarak ve/veya merkezi yönetimden elde eden yerel yönetimler krizlerden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenmektedirler. Bu anlamda yaşanan krizlerin yerel yönetimlerin gelir ve harcamalarına etkileri değerlendirilmeye değer bir konudur.

Bahsedilenler ışığında bu çalışmada Avrupa Borç Krizi'nin yerel yönetimler üzerindeki etkileri incelenmektedir. Avrupa Borç Krizi, 2008 Mortgage Krizi'nin oluşturduğu etkilerin Avrupa ülkelerince aşılabilmesi ve Avrupa Birliği (AB)'nin çözilemeyen finansal ve siyasal sorunlarından kaynaklanmıştır (Erarslan, 2014: 91-92). Avrupa Borç Krizi, Portekiz, İrlanda, İtalya, Yunanistan ve İspanya'da yaşanan mali ve siyasi olaylara bağlı olarak gelişmiş ve bu ülkelerin ticari ve finansal bağlarının olduğu diğer AB ülkelerine de yayılmıştır (Kibritçiöğlu, 2011: 37).

Yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarını yerine getirmedeki başarısı sahip oldukları gelir yapısı ve miktarı ile doğrudan ilgilidir.

Bu anlamda ülkelerin makroekonomilerine etki eden ekonomik krizin yerel yönetimlerin gelir ve harcama yapılarında ne gibi değişimler oluşturduğu önem arz etmektedir. Krizlerle birlikte çeşitli mali sorunlar yaşayan yerel yönetimlerin sorumlu oldukları alanda hizmetleri etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde sunması sektöre uğrayabilir. Dolayısıyla özellikle gelir büyüklüğünde meydana gelen değişimler yerel yönetimlerin finansal sürdürülebilirliklerini ve dolayısıyla hizmet sunumlarını etkileyecektir. Buna göre bu çalışmada Avrupa Borç Krizi'nin en yoğun şekilde hissedildiği 2010-2015 yılları arasında yerel yönetimlerin mali yapılarına etkisi, seçilmiş ülkelere ait veriler ışığında değerlendirilecektir.

1. EKONOMİK KRİZ TANIMI VE ÇEŞİTLERİ

İnsanlık tarihi geçmişten günümüze ticari faaliyetler gerçekleştirmekte ve bu durum toplumların genelini ilgilendiren çeşitli ekonomik sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu faaliyetler sonucu oluşan ekonomik sistemler her zaman etkin olarak çalışmayabilir. Ekonomide arz ve talep dengesi bozulabilir. Bu bozulmalar ve normal seyrinin dışında gelişen ekonomik olayların bir kısmı ekonomik krizle açıklanmaya çalışılmıştır. Bu bakımdan, günümüz dünyasında sürekli gündemde kalan ekonomik krizler eski bir olgudur. Güncel ekonomik sistemlerin tam olarak var olmadığı yıllarda bile bazı ülkelerde ekonomik krizler görülmüştür. Örneğin 1637 yılında Hollanda'da lale soğanı üzerine yapılan bazı spekülasyon müdahaleleri ülkede ekonomik sorunların büyümesine yol açmış, hatta ekonomide derin bir krizin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Detzer, Herr, 2014: 1).

Yirminci yüzyıla gelindiğinde özellikle 1980'lerden sonra ekonomi ile ilgili çalışmalarda kriz kavramı daha fazla kullanılmaya başlamıştır. Bunun başlıca nedenleri arasında küresel finansın genişlemesi ve derinleşmesi, finansal enstrümanların artması ve değişimi, kaynakların kıtlığı ve gelişmekte olan ekonomilerde piyasa ekonomisinin tam olarak işlerlik kazanmamış olması sıralanabilir (Hepaktan, Çınar, 2011: 156). Bunlara ilave olarak para ve maliye politikalarının öneminin artması da söylenebilir. Küresel finansın dünyada etkili olması finans sektöründeki değişime bağlı olarak finansal enstrümanların farklı ve karışık özellikler göstermesi ülkelerin dış dünyanın negatif etkilerine maruz kalmasına neden olmaktadır. Ülkelerin ekonomik reformlarını yerine getirmemeleri ve küresel ekonominin şartlarına ayak uyduramamaları bu etkilerin daha

fazla hissedilmesine yol açmaktadır. Bu bağlamda ekonomik krizler günümüzde belli sınırları aşarak bölgesel veya küresel hale gelebilmektedir. Küresel bir ekonomide bir ülke ya da bölgede ortaya çıkan ekonomik krizin belli bir alanda etkilerinin hissedilip diğer alanlara sıçraması çok kısa bir sürede gerçekleşebilmektedir (Busuioac-Witowski, 2010: 32). Bu sorunlar ülkelerin borsalarını ve döviz kurlarını etkilemekte, ekonomik ve sosyal hayata hızlıca sirayet etmektedir.

Ekonomik krizlerin son yıllarda önemli hale gelmesi ekonomik kriz kavramının birçok bilim insanı tarafından tanımlanması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Kibritçiöğlu, ekonomik krizleri herhangi bir piyasadaki fiyat ya da miktarların öngörülebilir bir artış ya da azalış sınırının ötesinde meydana gelen şiddetli konjonktürel değişimler olarak tanımlamıştır (Kibritçiöğlu, 2001: 1). Ekonomik kriz daha önceden kestirilmesi mümkün olmayan bazı olayların devlet ve özel sektörü negatif etkileyecek sonuçlar ortaya çıkarması halidir (Aktan, Şen, 2001: 1225). Başka bir tanımda ise ekonomik kriz ülke ekonomilerinde temel bazı makro değişkenlerin trendlerini negatif şekilde bozacak bir olgu olarak tanımlanmaktadır (Balı, Büyüksalvarcı, 2010: 1).

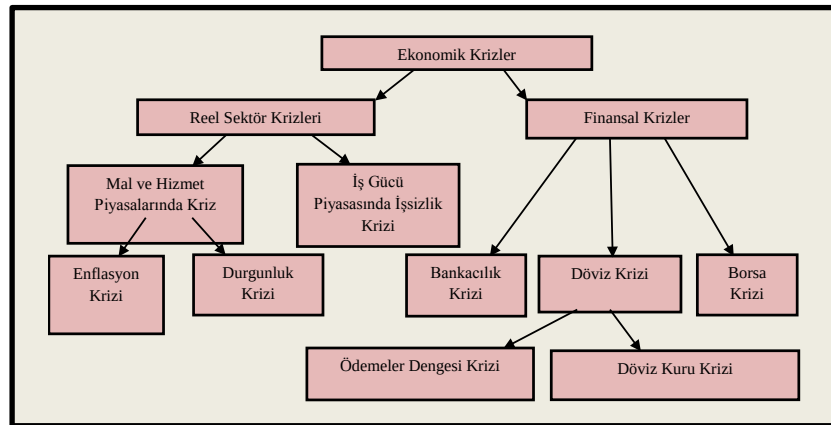
Ekonomik krizle ilgili birçok tanımın olması krizlerin çeşitli nedenlerle ortaya çıkmasından kaynaklanmaktadır. Piyasaları normal seyrinden çıkarak dengesinin bozulmasına neden olan ekonomik kriz ekonominin farklı unsurlarındaki bozulma ile ortaya çıkmaktadır. Bazı teorisyenler ekonomik krizin ülke ya da bölge ekonomisinde iktisadi reformların yerine getirilememesinin sonucunda geliştiğini savunurken bazı teorisyenler ise, krizlerin piyasada oluşan güven ortamının bozulmasından kaynaklandığını savunmaktadır (Özatay, 2011: 31). Örneklendirmek gerekirse, ekonomik krizin bir türü olan borç krizi borçlu ile alacaklının uyguladıkları akdin borçlunun borcunu ödememesine bağlı olarak borç verenin aleyhine dönmesi ile oluşan bir kriz türüdür. Borç krizlerinin derinleşmesi başta merkez bankası olmak üzere birçok bankanın rezervlerini tehdit edecek bir para krizi haline dönebilir (Bordo, Meissner, 2015: 11).

Bir başka ekonomik kriz türü ise reel sektör krizidir. Reel sektör krizleri, genel olarak fiyatlar genel seviyesinin belirli bir sınırı geçmesi ile oluşacak enflasyonist baskı ya da fiyatlar genel seviyesindeki düşüşe bağlı olarak piyasadaki aktörlerin yatırımdan uzaklaşması ile

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

meydana gelmektedir (Kaykusuz, 2016: 4). Son yıllarda oldukça sık görülen bir başka ekonomik kriz türü ise para krizleridir. Para krizleri finansal krizlerin önemli bir türüdür. Para krizleri, ülkenin para birimine olan güvenin kaybolmasına bağlı olarak dış yatırımcıların spekülâtif hamlelerini sonlandırmasıyla ülkede ciddi bir likidite sıkıntısının oluşmasıyla baş gösterir. Merkez bankasının ülke para birimini koruyacak önlemler almaması ile derinleşerek ulusal para biriminin değerinin düşürülmesi ya da dalgalanmaya bırakılması sonucunu doğurur (Kaykusuz, 2016: 6). Ekonomik krizlerin ortaya çıkışı birbirinden farklılık taşısa da sonuçları birbirine benzemektedir. Ekonomik kriz döneminde reel üretimde daralmalar meydana gelirken, tüketim ve yatırım harcamalarında düşüşler olmaktadır (Claessens, Kose, 2013: 27).

Tablo 1: Ekonomik Krizlerin Tasnifi

Kaynak: Aykut Kibritçiöğlü, Türkiye’de Ekonomik Krizler ve Hükümetler, 1969-2001, Yeni Türkiye Dergisi-Özel Sayı, C.7, S.41, s. 9, 2001, <http://80.251.40.59/politics.ankara.edu.tr/kibritci/ytd-kibritcioglu.pdf> (Erişim Tarihi: 21.07.2019).

Tablo 1’de gösterilen tasnife göre ekonomik krizler temelde reel sektör ve finansal krizler olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Son yıllarda görülen ekonomik krizler finansal krizin alt başlıklarında incelenen kriz türleridir. Bu başlık altında bankacılık, döviz ve borsa krizinden bahsedilmektedir. Döviz krizi de yine iki ayrı başlık olarak ödemeler dengesi ve döviz kuru krizi olarak ikiye ayrılmaktadır.

Ekonomik krizler anlaşılabileceği üzere son yıllarda dünyanın farklı yerlerinde sıklıkla ortaya çıkan finansal sorunların en önemlilerindendir. Ekonomik kriz reel sektörde yaşanan sorunlar veya bankacılık sektöründeki sorunların neticesinde ortaya çıkmaktadır. Son yıllarda yaşanan ekonomik krizlerden birisi de “Avrupa Borç Krizi”dir. Çalışmanın devamında Avrupa Borç Krizi mercek altına alınacaktır.

2. Avrupa Borç Krizi’nin Oluşumu ve PIIGS Ülkelerinin Durumu

2.1. Avrupa Borç Krizi’nin Oluşumu

Geçen yüzyılın ikinci yarısından itibaren ülkelerin birbiriyle ticari ve finansal ilişkileri artmaya başlamıştır. Birbiriyle sıkı ekonomik ilişkiler içerisinde bulunan ülkeler küresel ekonominin etkinliğini artırmıştır. Küresel ekonomi ağının avantajlı yönleri bulunmakla birlikte dezavantajlı yönleri de bulunmaktadır. Bu dezavantajlardan birisi uluslararası borçlanmadaki artış ve buna bağlı olarak ortaya çıkan borç krizleridir (Nenovsky, Marinova, 2015: 64).

Avrupa Borç Krizi de küresel ekonomi ve AB politikalarının etkisinde ortaya çıkan bir ekonomik kriz örneğidir. Daha önce değinildiği üzere ekonomik krizler birden çok olayın bir araya gelmesine bağlı olarak gelişen bir olgudur. Bu bağlamda, Avrupa Borç Krizi’ni tek bir boyutta açıklamamak gerekir (Tichy, 2012: 95). Ancak temel sebep olarak 2008 Mortgage Krizi¹ sonrası Avrupa’daki ülkelerin finansman açıklarını kapatmak için borçlanma yoluna gitmeleri ve daha sonra bu borçların çevrilemez hale gelmesidir (Frieden, Walter, 2017: 372).

2007 yılının sonlarından itibaren küresel ekonomiyi etkisi altına alan 2008 Mortgage Krizi ülkelerin maliye politikalarında değişimlere neden olmuştur. Küresel krizden etkilenen Avrupa ülkeleri

¹ 2008 yılında ABD’de ortaya çıkan Mortgage Krizi ABD ekonomisinde daralmanın yaşanmasına neden olmuştur. ABD’nin dünya ticaretindeki payı ve diğer ülkelerle olan finansal ve ticari bağları neticesinde kısa süre içerisinde küresel bir hal almıştır. Ekonomik krizin etkisinden çıkmak isteyen ülkeler maliye politikalarını devreye sokmuşlar ve bir dizi önlem almışlardır. Daha fazlası için Bknz. (Engin, Göllüce, 2016: 37)

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

makroekonomik değişkenlerinde oluşan negatif tabloyu giderebilmek için genişletici maliye politikalarını uygulamaya koymuştur. Avrupa ülkelerinin genişletici maliye politikalarını uygulamaya koymalarıyla beraber bütçelerindeki harcama kalemlerinde artışlar gözlenmiştir. Harcamaların gelirlerle karşılanamamasına bağlı olarak borçlanma yoluna giden ülkelerin bütçe açıklarında artışlar meydana gelmiştir (Svrtinov vd., 2015: 122). AB hükümetlerinin toplam borç yükü 2006 yılında 7.1 Trilyon Euro iken 2009 yılında ise 8.6 Trilyon Euro'ya yükselmiştir. Borç yükünün üç yıl içerisinde bu denli büyümesi, AB ülkelerinin bir kısmının borçlarının nasıl ödeyeceği hususunda endişelere yol açmıştır (Ceylan, Özgür, 2014: 66).

Borçlanarak kamu harcamalarının finansmanını sağlayan ülkelere biri Yunanistan'dır. Avrupa Borç Krizi'nin patlak vermesi bu ülkedeki seçimlerden hemen sonra yaşanan olaylara dayandırılmaktadır. 2009'un son aylarında iktidara gelen yeni hükümetin yaptığı açıklama piyasaların seyrini değiştirmiştir. Yeni hükümet daha önce iktidardaki hükümetin kamuoyuna açıkladığı bütçe rakamlarının gerçeği yansıtmadığını ve Yunanistan'ın borç stokunun görünenden daha büyük olduğunu belirtmiştir (Sever, vd., 2014: 85). Bu açıklamanın ardından yapılan çalışmalar göstermiştir ki Yunanistan'ın toplam borcu 300 milyar Euro'ya varmıştır (Panico, Purificato, 2013: 1). Bu tespitle beraber Yunanistan'ın borçlarının geri çevrilemez boyutlara ulaştığı netleşmiştir.

Finansal piyasalarda gelişen olumsuz süreç borçlanma maliyetlerinde önemli artışlar meydana getirmiştir. Ülkeler borcun yüksek maliyetlerle alınmasının yanı sıra daha önce bütçelerinde oluşan açıkları kapatmakta zorlanmışlardır. Bu durum ülkelerin yüksek bütçe açıklarıyla karşı karşıya kalmasına neden olmuştur. Ekonomik krizin uzun sürmesinin nedeni olarak kapatılamayan bütçe açıkları gösterilmektedir (Nenovsky, Marinova, 2015: 75).

Avrupa Borç Krizi'nin meydana gelişinde uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının rolü olduğu da vurgulanmaktadır. Avrupa Borç Krizi'nin oluşumunda kredi derecelendirme kuruluşlarının ülkelere verdikleri notlarda keskin düşüşte etkili olmuştur. Daha önceleri, kredi derecelendirme kuruluşları başta ekonomik büyüme olmak üzere önemli ekonomik parametrelerdeki olumlu değişimleri göz önüne alarak daha küçük ekonomik sorunları pozitif bakış açısıyla yorumlamaktaydı ve bazı ülkelerin

ekonomilerini sorunlu olarak değerlendirmemekteydi. Kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği notlar pozitif yönde oldukça borç verenler borçların geri ödenmesinde bir sorun yaşanmayacağını düşünüyordu. Ancak kredi derecelendirme kuruluşlarının borçlu olan ülkelere verdiği negatif notlarla birlikte piyasalarda güven sorunu baş göstermiştir (Tichy, 2012: 100).

AB ülkelerinin para politikalarında birliğin ortak aldığı kararları uygularken maliye politikalarında özgür hareket etmeleri Avrupa Borç Krizi'nin ortaya çıkmasında bir başka sebep olarak gösterilmektedir. Ülkeler borçlanma ve harcamalarında özgür olmalarına dayanarak aşırı borç yükünün içerisine girmişlerdir. Bu durumda krizi tetikleyen başka bir unsur olarak gösterilmektedir (Selveraj, 2015: 9).

2.2. Kriz Döneminde PIIGS Ülkelerinin Durumu

PIIGS ülkeleri olarak ifade edilen ülkeler; Portekiz, İrlanda, İtalya, Yunanistan ve İspanya'dır. PIIGS esasen İngilizce de bu ülkelerin adlarının baş harflerinden meydana gelmektedir². PIIGS ülkelerinin borç yapısı 2008 yılı sonrası hızlı artış göstermiştir. Bu artışın sebepleri arasında borçların vade yapısı, para birimi yapısı, borç vericilerin yerli ve yabancı oluşu borç sözleşmelerinin faiz yapısı gibi hususlar bulunmaktadır. Artan borçların ülkelerin finansal kırılganlıklarını artırdığı söylenebilir (Kibritçioğlu, 2011: 6). PIIGS ülkeleri diğer ülkelere ekonomik krizin sıçramasına neden olmuş ve bu durum AB'deki krizi daha da derinleştirmiştir. Avrupa Borç Krizi'nin söz konusu beş ülkenin finansal kondisyonlarındaki düşüşe bağlı olarak tüm AB ülkelerini etkilediği ve kapsamlı ekonomik bir kriz özelliğine kavuşturduğu söylenebilir. Beş ülkenin yaşadığı kriz daha sonra diğer ülkeleri de etkileyen bir hal almıştır. Bir başka anlatımla PIIGS ülkeleriyle ticari ve finansal ilişkileri bulunan AB ülkelerini etkilemiştir (Yılmaz, 2014: 78). Özetle PIIGS ülkelerinin ekonomik

² **PIIGS** ülkeleri Avrupa bölgesinde bulunan problemlili ülkeler olarak bilinmektedir. Portekiz, İrlanda, Yunanistan ve İspanya (Portugal, Ireland, Italy, Greece and Spain) ülkelerinin baş harfleri ile oluşturulmuş bir kısaltmadır. Söz konusu ülkeler Avrupa Borç Krizi'nden en çok etkilenen ülkeler olarak bilinmektedir (Ulusoy, vd., 2015: 2).

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

krize nasıl girdikleri Avrupa Borç Krizi'nin anlaşılması için önem teşkil etmektedir

PIIGS ülkeleri farklı ticari faaliyetleri, siyasi yapılanmaları, tarihsel altyapıları olan ülkelerdir. Bu farklılıklara dayalı olarak ekonomik sistemlerinde de farklılıklar bulunmaktadır. Ancak Avrupa Borç Krizi'ne girmeden önce söz konusu beş ülkenin ekonomilerinde ortak bazı özellikler bulunmaktadır. Bunlar (Akçay, 2013: 28-35);

- Borç krizi öncesinde cari açıklarında yaşanan artış,
- Özellikle kamu kesiminde yüksek maliyetli işçi ücretleri,
- Kamu borcunun GSYH'ye oranının yüksekliği,
- Dış borç ödeme kapasitelerinin azalması.
- Borçların kısa vadeli oluşu,

olarak sıralanabilir.

3. Avrupa Borç Krizi'nin AB Ülkelerinin Yerel Yönetim Bütçelerindeki Etkisi

Yerel yönetimler birçok demokratik ülkede anayasalarında belirlenen hükümlere göre oluşturulmuşlardır (Koçak, 2013: 19). Yerel yönetimler geçen yıllarla birlikte etkisini ve önemini artırmıştır. Bu etki ve önem artışının en baş sebebi ise yerel yönetimlerin, toplumsal kalkınmanın sağlanmasında oynadığı roldür (Vazquez, Smoke, 2011: 13). Bu durum aynı zamanda beklentilerin de artmasına neden olmaktadır.

Yerel yönetimlerin, belli bir alanda bulunan toplulukların beraber yaşamalarından doğan farklı ihtiyaçları giderebilmek için kurulan yönetim yapılanmaları olduğu bilinmektedir (Öncel, 1998: 7). Toplumsal refahın sağlanması için birçok hizmeti vermekle yükümlü olan hükümetler bu hizmetlerin etkin bir şekilde sağlanması için optimum sunumun hangi yönetim birimi tarafından gerçekleştirileceğinin kararını vermektedir. Örneğin, tam ve yarı kamusal malların sunumu merkezi yönetim tarafından yerine

getirilmektedir. Ancak trafik ışıkları, park hizmetleri, temizlik örneğinde olduğu gibi birçok kamusal malın sınırlı coğrafi alanda sunulması gerekmektedir. Yerel yönetimler işte bu yerel nitelik taşıyan kamu mal ve hizmetlerini yerel sakinlerin ihtiyaçlarına göre şekillendirebilmektedir (Watt, 2006: 8). Bu bağlamda yerel yönetimlerin varlık unsurlarından birisi yerel halka yakın hizmetleri yerine getirmektedir. Yerel yönetimlerin varlıklarını sürdürebilmeleri ve üretecekleri hizmetleri yerel halka sunabilmeleri mali açıdan donanımlı olabilmelerine bağlıdır. Yerel yönetimler, finansal kondisyonun güçlü olabildiği ölçüde hizmetleri eksiksiz şekilde yerine getirebilmektedirler (Ulusoy, Akdemir, 2009: 264).

Ekonomik krizlerle birlikte ülkelerin merkezi yönetim bütçelerinde yaşanan değişim sadece merkezi yönetimde sınırlı kalmayarak yerel yönetimlere de yansımaktadır. Bir başka anlatımla, ekonomik kriz dönemlerinde merkezi yönetimin finansal durumunda meydana gelen bozulmalar yerel yönetimlere de etki etmektedir (Oprea, Bilan, 2015: 467).

Ekonomik daralmanın yaşandığı makro alanda ortaya çıkan kamu maliyesi sorunlarının yerel yönetimin maliyesini etkileyip etkilememesi ülkelerin yerel yönetimlerinin mali özerkliğiyle ilişkilidir. Yerel yönetimlerin merkezi idareden bağımsız bir hizmet sunması mali özerkliklerinin güçlü olmasına bağlıdır (Korlu, Çetinkaya, 2015: 95). Mali özerklik yerel yönetimler gibi bazı konularda kanunların izin verdiği ölçüde bağımsızlığı olan kuruluşların kendilerine ait gelir kaynaklarına ve kendi organlarının verdiği kararlara dayalı olarak harcama yetkisine sahip olmasıdır (Türkoğlu, 2013: 42). Bu bağlamda mali özerklik kavramının hem gelir özerkliği hem de harcama özerkliği ile beraber okunması gerekmektedir (Korlu, Çetinkaya: 2015: 97). Yerel yönetimlerin mali özerkliğinin iki boyutu harcamalar ve gelirlerdir. Yerel yönetimlerin mali özerkliğine harcama boyutu ile bakıldığında kamu harcamaları içerisinde yerel yönetimlerin yaptığı harcamalar artmalıdır. Bu sayede yerel yönetimlerin harcama yönünden özerkliği pozitif yönde bir değişim gösterecektir. Bir başka anlatımla, yerel yönetimlerin mali özerklik seviyelerinden birisi olan yerel harcamaların toplam harcamalar içindeki payı arttıkça yerel yönetimlerin mali özerkliğe sahip olduğunu söylenebilir (Ercan, 2018: 503). Yerel yönetimlerin mali özerkliğinin bir diğer boyutu olan gelir boyutu ise merkezi idarenin yerel yönetimlere aktardığı transferlerin dışında yerel

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

yönetimlerin kendi mali sistemlerine dayalı olarak tahsil ettiği öz gelirlerinin fazla olmasını ifade eder. Devletin gelirleri içerisinde yerel yönetimlerin öz gelirlerinin artışı bir bakıma yerel yönetimlerin mali özerkliğinin artışı göstermektedir (Çetinkaya, Demirbaş, 2010: 15).

Yerel yönetimler için en önemli öz gelir olarak görülebilecek gelir türü kendi tahsilatını yaptıkları vergilerdir. Bu bağlamda yerel yönetimlerin vergi gelirlerinin toplam vergi gelirlerine oranının yüksekliği de mali özerkliklerinin yüksekliğini göstermektedir. Zira yerel yönetimlerin hizmetlerinin etkinliği öz gelirlerin de hizmetleri karşılaması ile bağlantılıdır. Yerel yönetimlerin öz gelirleri arttıkça hizmetlerin görülmesi daha planlı ve sonuç odaklı bir süreç içerisinde gerçekleşecektir (Çetinkaya, Demirbaş, 2010: 2-3).

Yerel yönetimlerin sahip olduğu gelirler mali özerkliklerinin seviyelerine göre merkezi otoriterin alacağı kararlarla değişimler gösterebilmektedir (Ledmihradaska, 2011: 9). Örneğin, merkezi yönetimin finansal kondisyonunda ortaya çıkan sorunlar yerel yönetimler için önemli bir gelir kaynağı olan idareler arası transferleri de negatif yönde etkileyecektir. Mali özerklik seviyesinde meydana gelen artış yerel yönetimleri merkezi yönetimin aktardığı şartlı ve şartsız transferlere daha az bağımlı hale getirmektedir. Transferler merkezi yönetimlerin topladığı genel vergilerden yerel yönetimlere belli bir oranın verilmesiyle gerçekleştiğinden merkezi yönetimin topladığı gelirlerde yaşanan düşüş transferlerin de düşmesine neden olacaktır (Nickson, 2010: 2).

Yerel yönetimler tıpkı merkezi yönetimlerde olduğu gibi kriz döneminde üç farklı politika izleyebilir. İlk olarak harcamaları artırıp vergileri düşürerek krize karşı bir politika uygulayabilir. İkinci olarak otomatik istikrar sağlayıcıları devreye sokarak krizin piyasa koşullarında etkisinin geçmesini bekleyebilir. Son olarak krizden daha fazla etkilenmemek için tasarruf politikalarına giderek harcamaları kısabilir ve gelir artırımı için vergileri yükseltebilir (Ledmihradaska, 2011: 13).

Aşağıdaki tablolarda 2010-2015 yılları arasında Avrupa Borç Krizi'nden etkilenen ülkelerin yerel yönetim maliyesinde nasıl bir dönüşüm yaşandığı görülmektedir.

Tablo 2: Yerel Para Birimi ile Hükümet Birimlerinin Yaptığı Harcamalar (Milyon)

Ülke		2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ort.
Portekiz	Merkez	80.179	76.438	71.565	74.124	79.619	76.531	76.409
	Yerel	13.260	11.914	10.409	11.142	10.254	10.519	11.250
Yunanistan	Merkez	111.211	106.727	100.065	106.125	83.871	89.043	99.507
	Yerel	8.578	6.342	6.316	6.422	5.958	6.089	6.618
İrlanda	Merkez	100.147	71.568	66.250	66.139	67.585	69.887	73.596
	Yerel	9.022	8.173	7.451	6.493	5.528	5.735	7.067
İtalya	Merkez	557.053	570.443	583.719	585.024	594.382	600.098	581.787
	Yerel	244.456	239.111	236.090	235.215	232.452	231.559	236.481
İspanya	Merkez	256.031	264.918	298.692	272.317	268.541	266.802	271.217
	Eyalet	173.706	168.794	153.570	149.616	149.738	153.790	158.202
	Yerel	65.735	59.511	51.508	50.721	52.626	53.906	55.668
Avusturya	Merkez	107.996	109.385	113.234	116.004	121.678	121.306	114.934
	Eyalet	25.500	25.556	26.290	26.706	27.203	27.812	26.511
	Yerel	22.992	23.058	23.828	24.729	25.586	26.681	24.479
Belçika	Merkez	121.343	128.739	136.209	136.369	137.460	123.177	130.550
	Eyalet	47.652	50.426	51.443	53.587	54.445	68.808	54.394
	Yerel	26.102	27.655	29.321	29.509	29.459	29.255	28.550
Danimarka	Merkez	392.125	403.347	436.847	410.556	413.362	419.413	412.608
	Yerel	634.187	638.821	661.401	666.597	680.593	690.989	662.098
Finlandiya	Merkez	61.427	63.545	66.443	69.541	71.427	72.261	67.441
	Yerel	41.141	43.663	45.986	47.486	48.062	47.108	45.574
Fransa	Merkez	904.795	922.324	946.678	959.389	977.928	997.509	951.437
	Yerel	223.542	230.613	239.542	247.730	247.962	246.037	239.238
Almanya	Merkez	756.526	733.017	742.418	764.123	781.856	805.120	763.843
	Eyalet	268.677	277.082	280.059	289.634	298.495	303.392	286.223
	Yerel	194.243	198.601	199.417	209.325	218.506	226.402	207.749
Hollanda	Merkez	203.794	204.166	207.494	210.610	215.455	210.803	208.720
	Yerel	100.840	98.489	96.643	91.644	90.996	96.137	95.792
Polonya	Merkez	448.799	470.828	484.951	491.001	501.169	521.401	486.358
	Yerel	213.262	216.862	213.799	215.014	226.234	227.836	218.835
İsveç	Merkez	954.301	964.945	991.624	1.030.10	1.041.90	1.063.28	1.007.69
	Yerel	835.324	876.638	902.241	931.901	972.927	1.022.50	923.589
İngiltere	Merkez	551.623	556.208	579.730	581.790	600.522	605.459	579.222
	Yerel	206.000	201.574	199.569	195.184	195.654	197.973	199.326

Kaynak: <https://www.oecd.org/tax/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm> (Erişim Tarihi: 20.11.2019)

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

Tablo 2'ye göre AB'de borç krizinin etkin olarak hissedildiği yıllar olan 2010-2015 yıllarında, Portekiz, Yunanistan, İrlanda, İtalya ve İspanya'nın yerel harcamalarında düşüşler gözlenmiştir. Bu ülkeler dışında Finlandiya, Fransa, Hollanda, Polonya, İngiltere de ekonomik kriz döneminde yerel yönetimler maliyesinde harcama trendindeki düşüşler tabloda görülmektedir. Bazı ülkeler harcamalarını ekonomik krizin meydana geldiği ilk yıllarda azaltırken bazıları ise daha sonraki yıllarda azaltmıştır. Örneğin Portekiz, 2011 ve 2012 yıllarında bir önceki yıla göre yerel yönetim harcamalarını daraltırken, Finlandiya yerel yönetimleri 2015 yılında bir önceki yıla göre harcamalarını düşürme kararı almışlardır.

Tablo 3: Yerel Para Birimleri ile Toplam Harcamaların GSYH 'ye Oranı (%)

Ülke		2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ort.
Portekiz	Merkez	44,56	43,39	42,50	43,53	46,00	42,56	43,76
	Yerel	7,37	6,76	6,18	6,54	5,92	5,85	6,44
Yunanistan	Merkez	49,20	51,55	52,33	58,74	46,95	50,50	51,55
	Yerel	3,80	3,06	3,30	3,55	3,33	3,45	3,42
İrlanda	Merkez	59,76	41,62	37,74	36,68	34,74	26,67	39,54
	Yerel	5,38	4,75	4,24	3,60	2,84	2,19	3,83
İtalya	Merkez	34,72	34,84	36,18	36,46	36,65	36,32	35,86
	Yerel	15,24	14,60	14,63	14,66	14,33	14,02	14,58
İspanya	Merkez	23,69	24,75	28,73	26,55	25,88	24,70	25,72
	Eyalet	16,07	15,77	14,77	14,59	14,43	14,24	14,98
	Yerel	6,08	5,56	4,95	4,95	5,07	4,99	5,27
Avusturya	Merkez	36,50	35,27	35,54	35,81	36,53	35,21	35,81
	Eyalet	8,62	8,24	8,25	8,24	8,17	8,07	8,27
	Yerel	7,77	7,43	7,48	7,63	7,68	7,75	7,62
Belçika	Merkez	33,24	33,96	35,15	34,76	34,34	30,01	33,58
	Eyalet	13,05	13,30	13,28	13,66	13,60	16,76	13,94
	Yerel	7,15	7,29	7,57	7,52	7,36	7,13	7,34
Danimarka	Merkez	21,65	21,84	23,05	21,28	20,86	20,69	21,56
	Yerel	35,02	34,59	34,90	34,54	34,35	34,09	34,58
Finlandiya	Merkez	32,83	32,28	33,26	34,20	34,76	34,48	33,64
	Yerel	21,99	22,18	23,02	23,35	23,39	22,48	22,74
Fransa	Merkez	45,27	44,79	45,36	45,36	45,54	45,46	45,30
	Yerel	11,19	11,20	11,48	11,71	11,55	11,21	11,39
Almanya	Merkez	29,32	27,12	26,92	27,04	26,66	26,45	27,25
	Eyalet	10,41	10,25	10,15	10,25	10,18	9,97	10,20
	Yerel	7,53	7,35	7,23	7,41	7,45	7,44	7,40
Hollanda	Merkez	32,27	31,76	32,16	32,27	32,50	30,84	31,97
	Yerel	15,97	15,32	14,98	14,04	13,72	14,07	14,68
Polonya	Merkez	31,05	30,05	29,76	29,63	29,14	28,98	29,77
	Yerel	14,76	13,84	13,12	12,98	13,15	12,66	13,42
İsveç	Merkez	27,11	26,39	26,91	27,32	26,47	25,32	26,59
	Yerel	23,73	23,97	24,49	24,72	24,71	24,35	24,33
İngiltere	Merkez	34,92	34,02	34,40	33,20	32,69	32,06	33,55
	Yerel	13,04	12,33	11,84	11,14	10,65	10,48	11,58

Kaynak: <https://www.oecd.org/tax/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm> (Erişim Tarihi: 20.11.2019).

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

Tablo 3'te toplam harcamaların GSYH'ye oranına bakıldığında AB Borç Krizi döneminde incelenen tüm AB ülkelerinde negatif değişimler gözlenmiştir. Yerel harcamalar PIIGS ülkeleri haricinde diğer ülkelerde de düşüşler yaşamıştır. Yerel para birimi ile yerel yönetim harcamaları kimi ülkelerde yükselişini devam etmiş gibi gözüktse de harcamalar GSYH ile oranlandığında bir düşüşün olduğu ortaya çıkmaktadır. Çalışmaya dâhil edilen tüm AB ülkelerinin yerel yönetim harcamalarının GSYH içindeki oranı 2010-2015 yılları arasında en az bir yıl bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir. Ekonomik kriz döneminde makroekonomide daralma yaşanması ülkelerin GSYH'lerinin düşüşü anlamına gelmektedir. Düşen GSYH rakamlarında yerel yönetim harcamalarının oranının düşmesi de ülkelerin ekonomik kriz döneminde yerel yönetim harcamalarını makroekonomideki konjonktüre göre ayarladığı anlamına gelebilir.

Tablo 4: Yerel Para Birimi ile Toplam Gelirler (Milyon)

Ülke		2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ort.
Portekiz	Merkez	65.359	67.211	64.504	68.912	69.427	70.770	67.697
	Yerel	7.980	8.134	7.941	8.109	8.044	8.362	8.095
Yunanistan	Merkez	91.668	89.502	86.727	86.083	80.926	82.560	86.244
	Yerel	2.812	2.287	2.654	2.690	2.496	2.489	2.571
İrlanda	Merkez	51.788	54.176	55.844	58.056	62.622	67.286	58.295
	Yerel	3.670	3.678	3.746	3.557	3.393	3.367	3.568
İtalya	Merkez	600.569	610.382	625.975	627.254	629.605	638.581	622.061
	Yerel	91.668	89.502	86.727	86.083	80.926	82.560	86.244
İspanya	Merkez	292.170	284.373	275.419	292.036	298.443	302.770	290.869
	Eyalet	60.935	64.521	76.954	65.246	65.080	68.475	66.869
	Yerel	40.963	41.115	42.550	43.685	45.440	46.249	43.334
Avusturya	Merkez	129.215	135.534	141.140	145.528	149.357	155.684	142.743
	Eyalet	5.109	5.463	5.918	6.051	6.129	6.224	5.816
	Yerel	9.023	9.082	9.320	9.544	10.037	10.329	9.556
Belçika	Merkez	147.232	155.669	164.340	169.165	171.270	167.943	162.603
	Eyalet	19.257	20.788	21.544	22.869	22.562	27.435	22.409
	Yerel	14.013	14.722	14.712	15.122	15.298	15.717	14.931
Danimarka	Merkez	708.043	730.269	750.619	763.716	826.473	784.598	760.620
	Yerel	269.189	273.931	281.486	289.592	290.154	295.984	283.389
Finlandiya	Merkez	68.640	74.935	77.140	78.932	79.625	80.824	76.683
	Yerel	29.045	30.217	30.927	32.780	33.267	32.835	31.512
Fransa	Merkez	857.821	881.206	913.735	945.210	963.279	979.976	923.538
	Yerel	134.341	166.021	171.978	174.433	178.278	184.739	168.298
Almanya	Merkez	720.894	765.286	787.100	805.663	837.583	863.331	796.643
	Eyalet	263.077	282.371	295.657	313.025	326.731	341.234	303.683
	Yerel	126.571	135.180	138.208	140.427	144.078	149.746	139.035
Hollanda	Merkez	245.230	247.347	251.275	259.721	264.350	265.837	255.627
	Yerel	27.882	27.736	27.798	27.036	27.073	27.084	27.435
Polonya	Merkez	457.913	506.614	528.870	529.361	548.330	584.120	525.868
	Yerel	98.032	105.442	109.400	108.508	117.253	117.629	109.377
İsveç	Merkez	1.193.746	1.221.720	1.213.037	1.245.428	1.283.468	1.391.350	1.258.125
	Yerel	594.742	612.287	644.647	665.115	669.931	701.065	647.965
İngiltere	Merkez	550.328	577.713	583.284	622.110	633.854	659.244	604.422
	Yerel	58.592	57.935	58.600	60.128	62.113	63.663	60.172

Kaynak: <https://www.oecd.org/tax/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm> (Erişim Tarihi: 20.11.2019)

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

Ekonomik krizin ülkelerin yerel yönetim maliyelerindeki etkilerinin gözlenmesi bakımından önemli bir değişken de yerel yönetimlerin elde ettiği gelirlerdir. Tablo 4'e göre yerel yönetimlerin elde ettiği gelirlerden kriz döneminde en çok etkilenen ülkeler Portekiz, İrlanda, Yunanistan, İtalya'dır. Bu ülkelerin haricinde Finlandiya, Hollanda, Polonya İngiltere'de incelenen yıllar içerisinde bir önceki yıla göre yerel yönetim gelirlerinde kısmi düşüşler yaşanmıştır. Bazı ülkelerin merkezi yönetim bütçelerindeki artıştan bağımsız olarak yerel yönetim gelirinde değişimler yaşanmıştır. Örneğin İtalya ve İrlanda'da yerel yönetim gelirleri, merkezi yönetimin gelirleri artmasına rağmen bir düşüş yaşamıştır.

131

IJSI 13/1
Haziran
June
2020

Tablo 5: Yerel Para Birimleri ile Gelirlerin GSYH'ye Oranı (%)

Ülke		2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ort.
Portekiz	Merkez	36,32	38,15	38,30	40,47	40,11	39,36	38,79
	Yerel	4,43	4,62	4,72	4,76	4,65	4,65	4,64
Yunanistan	Merkez	40,56	43,23	45,36	47,65	45,30	46,83	44,82
	Yerel	1,24	1,10	1,39	1,49	1,40	1,41	1,34
İrlanda	Merkez	30,90	31,51	31,81	32,20	32,19	25,68	30,71
	Yerel	2,19	2,14	2,13	1,97	1,74	1,28	1,91
İtalya	Merkez	37,43	37,28	38,80	39,09	38,82	38,65	38,35
	Yerel	8,28	8,45	9,09	9,08	9,13	9,10	8,85
İspanya	Merkez	27,03	26,57	26,49	28,47	28,76	28,03	27,56
	Eyalet	5,64	6,03	7,40	6,36	6,27	6,34	6,34
	Yerel	3,79	3,84	4,09	4,26	4,38	4,28	4,11
Avusturya	Merkez	43,67	43,70	44,29	44,93	44,84	45,19	44,44
	Eyalet	1,73	1,76	1,86	1,87	1,84	1,81	1,81
Belçika	Yerel	3,05	2,93	2,92	2,95	3,01	3,00	2,98
	Merkez	40,33	41,06	42,41	43,12	42,79	40,92	41,77
	Eyalet	5,27	5,48	5,56	5,83	5,64	6,68	5,74
Danimarka	Yerel	3,84	3,88	3,80	3,85	3,82	3,83	3,84
	Merkez	39,10	39,54	39,61	39,58	41,72	38,71	39,71
Finlandiya	Yerel	14,86	14,83	14,85	15,01	14,65	14,60	14,80
	Merkez	36,69	38,06	38,61	38,82	38,75	38,56	38,25
Fransa	Yerel	15,52	15,35	15,48	16,12	16,19	15,67	15,72
	Merkez	42,92	42,79	43,78	44,69	44,85	44,66	43,95
Almanya	Yerel	6,72	8,06	8,24	8,25	8,30	8,42	8,00
	Merkez	27,94	28,31	28,54	28,51	28,56	28,36	28,37
	Eyalet	10,20	10,45	10,72	11,08	11,14	11,21	10,80
Hollanda	Yerel	4,91	5,00	5,01	4,97	4,91	4,92	4,95
	Merkez	38,83	38,47	38,95	39,79	39,87	38,90	39,13
Polonya	Yerel	4,42	4,31	4,31	4,14	4,08	3,96	4,20
	Merkez	31,68	32,33	32,46	31,95	31,88	32,46	32,13
İsveç	Yerel	6,78	6,73	6,71	6,55	6,82	6,54	6,69
	Merkez	33,91	33,41	32,92	33,04	32,60	33,13	33,17
İngiltere	Yerel	16,90	16,74	17,49	17,64	17,02	16,69	17,08
	Merkez	34,83	35,33	34,61	35,50	34,50	34,90	34,95
İngiltere	Yerel	3,71	3,54	3,48	3,43	3,38	3,37	3,49

Kaynak: <https://www.oecd.org/tax/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm> (Erişim Tarihi: 20.11.2019).

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

Tablo 5'e göre AB Borç Krizi döneminde yerel yönetimler maliyesinin önemli unsuru olan yerel gelirlerin GSYH'ye oranına bakıldığında incelenen neredeyse bütün ülkelerde negatif değişimler gözlenmiştir. Portekiz, Yunanistan, İrlanda, İtalya, İspanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Almanya, Hollanda, Polonya, İsveç İngiltere'nin yerel yönetim gelirlerinin GSYH'ye oranı bazı yıllar bir önceki yıllara nazaran düşüşler göstermiştir. Bu tabloda İrlanda'nın yerel yönetim gelirlerinin GSYH'ye oranına ayrıca değinmek gerekir. Çünkü her yıl bir önceki yıla göre yerel yönetim gelirlerinin GSYH'ye oranı düşen tek ülke İrlanda'dır. Diğer ülkelerde gelir yapısında sorunlar yaşansa da hiç birinin durumu İrlanda yerel yönetim yapısına benzememektedir. Fransa ise bu gelirlerin GSYH'ye oranı bakımından en iyi performansı sergilemiştir. Her yıl bir önceki yıla göre yerel yönetim gelirlerinin GSYH'ye oranı artmıştır.

Tablo 6: Yönetim Birimlerinin Elde Ettiği Gelirlerin Toplam Gelirlere Oranı (%)

Ülke		2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ort.
Portekiz	Merkez	89,12	89,20	89,04	89,47	89,62	89,43	89,31
	Yerel	10,88	10,80	10,96	10,53	10,38	10,57	10,69
Yunanistan	Merkez	97,02	97,51	97,03	96,97	97,01	97,07	97,10
	Yerel	2,98	2,49	2,97	3,03	2,99	2,93	2,90
İrlanda	Merkez	93,38	93,64	93,71	94,23	94,86	95,23	94,18
	Yerel	6,62	6,36	6,29	5,77	5,14	4,77	5,82
İtalya	Merkez	81,89	81,52	81,02	81,16	80,96	80,94	81,25
	Yerel	18,11	18,48	18,98	18,84	19,04	19,06	18,75
İspanya	Merkez	74,14	72,91	69,74	72,83	72,98	72,52	72,52
	Eyalet	15,46	16,54	19,49	16,27	15,91	16,40	16,68
	Yerel	10,39	10,54	10,77	10,89	11,11	11,08	10,80
Avusturya	Merkez	90,14	90,31	90,26	90,32	90,23	90,39	90,27
	Eyalet	3,56	3,64	3,78	3,76	3,70	3,61	3,68
	Yerel	6,29	6,05	5,96	5,92	6,06	6,00	6,05
Belçika	Merkez	81,57	81,43	81,93	81,66	81,90	79,56	81,34
	Eyalet	10,67	10,87	10,74	11,04	10,79	13,00	11,18
	Yerel	7,76	7,70	7,33	7,30	7,31	7,45	7,48
Danimarka	Merkez	72,45	72,72	72,73	72,51	74,02	72,61	72,84
	Yerel	27,55	27,28	27,27	27,49	25,98	27,39	27,16
Finlandiya	Merkez	70,27	71,26	71,38	70,66	70,53	71,11	70,87
	Yerel	29,73	28,74	28,62	29,34	29,47	28,89	29,13
Fransa	Merkez	86,46	84,15	84,16	84,42	84,38	84,14	84,62
	Yerel	13,54	15,85	15,84	15,58	15,62	15,86	15,38
Almanya	Merkez	64,91	64,70	64,47	63,99	64,02	63,75	64,30
	Eyalet	23,69	23,87	24,22	24,86	24,97	25,20	24,47
	Yerel	11,40	11,43	11,32	11,15	11,01	11,06	11,23
Hollanda	Merkez	89,79	89,92	90,04	90,57	90,71	90,75	90,30
	Yerel	10,21	10,08	9,96	9,43	9,29	9,25	9,70
Polonya	Merkez	82,37	82,77	82,86	82,99	82,38	83,24	82,77
	Yerel	17,63	17,23	17,14	17,01	17,62	16,76	17,23
İsveç	Merkez	66,75	66,61	65,30	65,19	65,70	66,49	66,01
	Yerel	33,25	33,39	34,70	34,81	34,30	33,51	33,99
İngiltere	Merkez	90,38	90,89	90,87	91,19	91,08	91,19	90,93
	Yerel	9,62	9,11	9,13	8,81	8,92	8,81	9,07

Kaynak: <https://www.oecd.org/tax/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm> (Erişim Tarihi: 20.11.2019).

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

Tablo 6'ya bakıldığında incelenen yıllar içerisinde yerel yönetim gelirlerinin toplam gelirlerine oranı dalgalı bir seyir izlemiştir. Avrupa Borç Krizi döneminde yerel yönetim gelirlerinin toplam gelire oranı en az bir yıl bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir. Birçok ülkede ise bu durum bir yıldan fazla yaşanmıştır. Yerel yönetimlerin toplam gelirlerdeki payı bu bağlamda incelenen tüm ülkeler için düşüşlere sahne olmuştur. Yerel yönetim gelirlerinin Hem GSYH içindeki payı hem de toplam gelirlerdeki düşüşü ekonomik daralmanın yaşandığı bir ekonomide toplanan gelirlerin azaldığını ve yerelin topladığı gelirlerin düşerek merkezi yönetim gelirlerinin oransal olarak arttığını göstermektedir. Yerel yönetimlerin gelirlerinin toplam gelirlerdeki düşüşü Avrupa Borç Krizi'nin AB ülkelerinin yerel yönetimler maliyesine etkisinin negatif yönde olduğunu başka bir ispatı olarak gösterilebilir.

135

IJSI 13/1
Haziran
June
2020

Tablo 7: Yönetim Birimlerinin Topladığı Vergi Gelirlerinin Toplam Vergi Gelirlerine Oranı (%)

Ülke		2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ort.
Portekiz	Merkez	93,34	93,47	93,31	93,10	92,83	92,75	93,13
	Yerel	6,65	6,53	6,69	6,90	7,17	7,25	6,87
Yunanistan	Merkez	97,70	97,67	97,56	97,41	97,55	97,59	97,58
	Yerel	2,34	2,33	2,44	2,59	2,45	2,41	2,43
İrlanda	Merkez	96,65	96,71	96,54	96,86	97,24	97,57	96,93
	Yerel	3,35	3,29	3,46	3,14	2,76	2,43	3,07
İtalya	Merkez	84,63	84,37	83,79	83,88	83,45	83,52	83,94
	Yerel	15,37	15,63	16,21	16,12	16,55	16,48	16,06
İspanya	Merkez	77,95	76,51	72,86	76,11	76,40	76,10	75,99
	Eyalet	12,91	14,24	17,67	14,07	13,61	13,97	14,41
	Yerel	9,14	9,25	9,47	9,83	9,99	9,93	9,60
Avusturya	Merkez	95,22	95,30	95,32	95,31	95,36	95,49	95,33
	Eyalet	1,63	1,58	1,59	1,61	1,58	1,54	1,59
	Yerel	3,15	3,12	3,10	3,08	3,07	2,96	3,08
Belçika	Merkez	89,75	89,65	90,20	89,83	90,06	87,44	89,49
	Eyalet	5,19	5,32	5,18	5,46	5,32	7,70	5,69
	Yerel	5,06	5,03	4,62	4,71	4,63	4,86	4,82
Danimarka	Merkez	73,19	73,19	73,51	73,38	74,89	73,24	73,57
	Yerel	26,81	26,81	26,49	26,62	25,11	26,76	26,43
Finlandiya	Merkez	75,71	76,84	77,30	76,63	76,48	76,25	76,54
	Yerel	24,29	23,16	22,70	23,37	23,52	23,75	23,46
Fransa	Merkez	89,35	86,97	86,90	87,11	86,99	86,76	87,35
	Yerel	10,65	13,03	13,10	12,89	13,01	13,24	12,65
Almanya	Merkez	70,99	70,72	70,18	69,33	69,24	68,71	69,86
	Eyalet	21,11	21,24	21,66	22,48	22,61	23,01	22,02
	Yerel	7,90	8,04	8,16	8,19	8,16	8,28	8,12
Hollanda	Merkez	96,45	96,23	96,15	96,22	96,25	96,22	96,25
	Yerel	3,55	3,77	3,85	3,78	3,75	3,78	3,75
Polonya	Merkez	87,42	87,70	87,44	87,41	87,07	87,13	87,36
	Yerel	12,58	12,30	12,56	12,59	12,93	12,87	12,64
İsveç	Merkez	64,71	64,44	63,26	63,08	63,12	63,99	63,77
	Yerel	35,29	35,56	36,74	36,92	36,88	36,01	36,23
İngiltere	Merkez	94,88	95,11	95,07	95,05	95,05	95,08	95,04
	Yerel	5,12	4,89	4,93	4,95	4,95	4,92	4,96

Kaynak: <https://www.oecd.org/tax/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm> (Erişim Tarihi: 20.11.2019).

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

Tablo 7'ye göre incelenen tüm AB ülkelerinin ekonomik kriz döneminde en az bir yıl vergi gelirlerinin toplam vergi gelirlerine oranında bir önceki yıla göre düşüşler görülmektedir. İncelenen altı yılda merkezi yönetim vergi gelirlerinin oranında artışlar gözlenmiş ancak yerel yönetim vergi gelirlerinin toplam vergi gelirleri oranında düşüşler yaşanmıştır.

Tablo 8: Yerel Para Cinsinden Hükümet Birimlerinin Yaptığı Transfer Harcamaları (Milyon)

Ülke		2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ort.
Portekiz	Merkez	3.832	3.627	3.386	3.405	2.931	2.991	3.362
	Yerel	117	90	99	83	71	62	87
Yunanistan	Merkez	5.210	4.642	4.280	4.495	4.014	4.094	4.456
	Yerel	114	100	-	-	-	-	107
İrlanda	Merkez	5.337	4.341	3.615	2.930	2.241	2.948	3.569
	Yerel	3	3	3	3	3	3	3
İtalya	Merkez	112.673	103.328	96.886	94.017	92.208	97.573	99.448
	Yerel	8.233	5.627	4.845	5.103	5.253	8.413	6.246
İspanya	Merkez	98.306	81.270	102.401	91.547	89.287	92.070	92.480
	Eyalet	14.396	24.701	37.665	14.720	14.989	17.153	20.604
	Yerel	10.878	13.592	10.039	10.010	10.209	11.411	11.023
Avusturya	Merkez	30.923	33.106	34.701	36.181	37.358	38.976	35.208
	Eyalet	2.975	2.996	3.097	3.363	3.496	3.750	3.280
	Yerel	2.502	2.442	2.504	2.648	2.756	2.925	2.630
Belçika	Merkez	37.657	40.871	42.460	43.437	44.251	49.891	43.095
	Eyalet	8.825	9.161	9.534	9.977	10.235	10.756	9.748
	Yerel	204	218	201	222	257	230	222
Danimarka	Merkez	376.755	384.757	399.739	400.525	412.938	416.684	398.566
	Yerel	13.773	17.806	19.088	19.325	18.935	17.212	17.690
Finlandiya	Merkez	12.452	13.147	13.722	14.123	14.104	13.981	13.588
	Yerel	763	758	797	884	882	1.007	849
Fransa	Merkez	93.673	68.563	68.296	69.276	69.491	65.170	72.412
	Yerel	6.278	4.734	4.442	4.494	4.678	4.256	4.814
Almanya	Merkez	49.227	51.496	47.378	48.733	49.290	51.458	49.597
	Eyalet	69.686	73.908	74.360	80.639	84.949	91.872	79.236
	Yerel	8.658	8.904	8.974	9.221	9.670	9.959	9.231
Hollanda	Merkez	67.443	67.947	66.710	63.147	63.258	69.173	66.280
	Yerel	1.155	1.405	747	825	909	1.416	1.076
Polonya	Merkez	100.401	102.250	102.281	106.222	108.868	112.987	105.502
	Yerel	3.219	2.684	2.780	2.739	3.151	2.557	2.855
İsveç	Merkez	252.406	258.608	258.931	272.132	295.592	316.939	275.768
	Yerel	6.347	7.196	8.650	9.046	8.820	9.425	8.247
İngiltere	Merkez	145.167	140.304	146.832	133.000	135.778	133.951	139.172
	Yerel	89	136	13.480	251	305	1.145	2.568

Kaynak: <https://www.oecd.org/tax/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm> (Erişim Tarihi: 20.11.2019).

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

Tablo 8'e göre merkezi yönetimin uyguladığı politikalar haricinde yerel yönetimlerin ekonomik kriz döneminde reaksiyonunu belirleyen başka bir unsur merkezi yönetimin vereceği karar doğrultusunda şekillenen transferlerdir. Merkezi yönetimler krize karşı uyguladıkları politikalara bağlı olarak yerel yönetimlere aktardığı transferleri arttırabilir veya azaltabilir. Avrupa Borç Krizi örneğinde bu durum daha belirgin olarak görülmektedir. İncelenen on beş ülkenin önemli bir kısmının merkezi hükümeti ekonomik kriz döneminde en az bir yıl bir önceki yıla göre transfer harcamalarını düşürmüşlerdir. Bu ülkeler Portekiz, Yunanistan, İrlanda, İtalya, İspanya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Hollanda, İngiltere'dir. Söz konusu dönemde Avusturya, Danimarka ve İsveç'in merkezi hükümetleri yerel yönetimlerine aktardığı transfer harcamalarını arttırmışlardır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Avrupa Borç Krizi son dönemde ortaya çıkan ve en yaygın etki gösteren krizlerden biridir. Söz konusu kriz farklı birçok nedenden dolayı ortaya çıkmış ve AB ülkelerinin ekonomilerinde uzun süre devam eden etkiler meydana getirmiştir. Avrupa Borç Krizi, PIIGS ülkeleri denilen Portekiz, İtalya, İrlanda, Yunanistan ve İspanya'da yaşanan ekonomik ve siyasi sorunlara bağlı olarak ortaya çıkmış ve kısa sürede söz konusu ülkeler ile ticari ve finansal ilişkiler içerisinde bulunan ülkelere yayılmıştır.

2010-2015 yılları arasında, Avrupa Borç Krizi'nin ortaya çıktığı AB ülkelerinde merkezi yönetim mali yapısında negatif değişimler gözlenmiştir. Merkezi yönetim mali yapısında yaşanan negatif dönüşüm yerel yönetimlerin maliyelerine de yansımıştır. Merkezi yönetim çerçevesinde mali açıdan en fazla etkilenen ülkeler PIIGS ülkeleridir. Ekonomik krizin yerel yönetimler maliyesine negatif etkilerinin daha fazla olduğu, gelir ve harcama kalemlerinden daha keskin düşüşlerin yaşandığı ülkeler yine bu ülkelerdir. Bu bağlamda, ekonomik krizin merkezi yönetim maliyesindeki etkileri arttıkça bu durum yerel yönetimler maliyesinde doğrudan hissedilmektedir. 2010-2015 yılları arasında incelenen AB ülkelerinin yerel yönetimlerinde ortaya çıkan etkiler ve buna dair tespitler ana hatlarıyla şu şekildedir:

- PIIGS ülkelerinde merkezi anlamda yaşanan mali etkiler yerel yönetimler maliyelerine doğrudan etki etmiştir.
- Yaşanan kriz ile yerel yönetimlerin gelir ve harcamalarında düşüşler meydana gelmiştir.
- Tüm AB ülkelerinin yerel yönetimlerinde toplam harcamaların GSYH'ye oranında düşüşler gözlemlenmiştir.
- Bahsedilen dönemde özellikle PIIGS ülkelerinde yerel yönetim gelirlerinin GSYH içerisindeki payının düşük olduğu gözlemlenmiştir.
- PIIGS ülkeleri içerisinde özellikle Portekiz, Yunanistan ve İrlanda da yerel yönetimlerin elde ettiği gelirlerin toplam gelirlere ve vergi gelirlerinin toplam vergi gelirlerine oranı diğer ülkelere göre düşüktür.
- PIIGS ülkelerinde merkezi yönetimlerin yerel yönetimlere transfer ettiği paylarda azalış söz konusudur.
- 2010-2015 yılları arasında transferlerde PIIGS ülkeleri dışında incelenen diğer ülkelerde de kısmi düşüşler meydana gelmiştir.

Avrupa Borç Krizi'nin mali açıdan yoğun olarak hissedildiği 2010-2015 döneminde AB, yerel yönetimleri önemseyen kararlar alsa da krizin yerel yönetimlerin finansal yapılarına etki etmesine engel olamamıştır. Yerel yönetimlerin vatandaşlara en yakın kamu hizmet birimleri olmaları nedeniyle son yıllarda halkın hizmet beklentileri tüm gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde artmıştır. Hizmetlerin yerindelik ilkesine bağlı olarak kentlerde kaliteli, etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi yerel yönetimlerin finansal açıdan sürdürülebilir olmasına doğrudan bağlıdır. Bu nedenle bir ülkede ortaya çıkan krizlerin finansal açıdan yerel yönetimlere hızlı bir şekilde sirayet etmemesi istenen durumdur. Bunun için yerel yönetimlerin mali olarak önemli oranda özerk olması, hizmet verdikleri bölge vatandaşları ile vergi-hizmet ilişkisi içerisinde bulunması ödeme gücü ile birlikte fayda ilkesi çerçevesinde de vergilendirme yapabilmeleri önemlidir. Bunun yanında gelir kalemlerinin çeşitliliği, merkezden aktarılan payların hesaplanmasında doğrudan gelirin düşmeyeceği sistemlerin oluşturulması önemlidir.

*Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi*

Yerel yönetimlerde krizlerden az etkilenmenin diğer yolu ise giderleri düşürmekten geçmektedir. Harcamaların amaca yönelik bir şekilde etkinlik ilkesi göz önüne alınarak yapılması önemlidir. Doğru yatırımların doğru maliyetlerle yapılması, kaliteli bir şekilde yapılarak tekrarlanmaması önemlidir. Diğer bir konu ise verimliliklerdir. Yapılan yatırımların geri dönüşünün olması ve bu gelirlerin, alınan borçları orta vadede karşılayabilir olması yerel yönetimlerin sürdürülebilir bir finansal yapıya sahip olması açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

Akçay, Belgin (2013). "Borç Krizindeki GIIPS". *Ekonomik Yaklaşım*, 23(85), 23-56.

Aktan, Coşkun Can; Şen Hüseyin (2001). "Ekonomik Kriz: Nedenler ve Çözüm Öneriler". *Yeni Türkiye, Ekonomik Kriz Özel Sayısı*, Kasım-Aralık 2001, 42(II), 1225-1230.

Aydın, Kemal M.; Aksoy, Özlem (2012). "Finansal Krizler Üzerine Bir Değerlendirme", *Bilgi*, 24, 134-152.

Balı, Selçuk; Büyüksalvarcı, Ahmet (2010). *1630'dan 2016'ya Finansal Krizler Tarihi*. 2.b. İstanbul: Çatı Kitapları.

Bordo, Michael D. ; Meisner, Christopher (2015). "Fiscal and Financial Crises", *Handbook of Macroeconomics* Vol. 2, Conference, Stanford University April 9-11.

Busuioc-Witowski, Irina (2010). "Theories About the Financial Crises". *Studies and Scientific Researches, Economics Edition*, No. 15, 32-37.

Ceylan, Reşat; Özgür, Munise (2014). "Küresel Ekonomik Kriz ve Avrupa Birliği'nin Borç Krizi", Sever, Erşan; Demir, Murat, (Der.). *Küresel Finansal Krizden Borç Krizine*, Bursa: Ekin Yayınevi, 59-78.

Cicioğlu, Şükrü; Yıldız, Atilla (2018). "Lale Krizinden Günümüze Ekonomik Krizler: Temel Yaklaşımlar Ortak Özellikler". *Journal of International Management and Social Researches*, 5(9), 24-38.

Claessens, Stijn; Kose, M. Ayhan (2013). "Financial Crises: Explanations, Types and Implications", *IMF Working Paper*, (Erişim Tarihi: 11.11.2019). Erişim Adresi: <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2016/12/31/Financial-Crises-Explanations-Types-and-Implications-40283>.

Çetinkaya, Özhan; Demirbaş, Tolga (2010). Belediye Gelirlerinin Analizi ve Mali Özerklik Açısından Değerlendirilmesi, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları 53. Seri, İstanbul.

Detzer, Daniel; Herr, Hansjörg (2014) . "Theories of Financial Crises: An Overview, Working Paper". *Institute for International Political Economy Berlin*, No. 32/2014, Inst. for International Political Economy, Berlin.

Engin, Cem; Göllüce, Esra (2018). "2008 Küresel Finans Krizi ve Türkiye Üzerine Yansımaları". *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(1), 27-40.

Erarslan, Cemil (2014). *Küresel Finansal Krizin Evrimi*. 2.b.İstanbul: Der Yayınları.

***Avrupa Borç Krizi'nin Yerel Yönetim Maliyesine Etkileri:
Avrupa Birliği Ülkeleri 2010-2015 Dönemi Analizi***

- Erarslan, Cemil; Timurtaş, M. Emin (2015). "Avrupa Borç Krizinin Seçilmiş Ülke Örnekleri Üzerindeki Etkileri". *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 1(2), 17-54.
- Ercan, Erdem (2018). "Harcama ve Öz Gelir Seviyeleri Bakımından Yerel Mali Özerklik". *Maliye Dergisi*, 174, 502-517.
- Frieden, Jeffry; Walter, Stefanie (2017). "Understanding The Political Economy of The Eurozone Crisis". *The Annual Review Political Science*, 20, 371-390.
- Hepaktan, Erdem; Çınar, Serkan (2011). "Mali Krizler ve Son Mali Krizin (2008) Reel Sektöre Etkileri". *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30, 155-168.
- https://www.ab.gov.tr/files/EMPB/fasil_sunumlari/ekonomik_kriterler__2016_ocak.pdf (Erişim Tarihi: 26.11.2019).
- <https://www.oecd.org/tax/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm> (Erişim Tarihi: 20.11.2019).
- Kaykusuz, Murat (2016). *İktisadi Kriz Teorileri*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Kibritçiöğlu, Aykut (2001). "Türkiye'de Ekonomik Krizler ve Hükümetler, 1969-2001". *Yeni Türkiye Dergisi-Özel Sayı*, 7 (41), 174-182.
- Kibritçiöğlu, Aykut (2011). "Avro Bölgesi Ülkelerindeki Güncel Borç Krizi". *İktisat ve Toplum Dergisi*, Sayı 10, 30-41.
- Koçak, Yüksel (2013). *Türkiye'de Yerel Yönetimler*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Korlu, R. Kutlu; Çetinkaya, Özhan (2015). "Türkiye'de Belediyelerin Mali Özerkliğinin Öz Gelirler Bağlamında Analizi ve Değerlendirilmesi". *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 95-111.
- Martinez-Vazquez; Smoke, Paul (2011). Introduction Local Government Finance: The Challenges of the 21st Century, *Economics Faculty Publications Paper 55*, Georgetown.
- Nenovsky, Nikolay; Marinova, Tsvetelina (2015). "Sovereign Debt During The Crisis: Comparative Analysis Between Eastern and Southern European Countries". *Journal of Economics and Business*, 18(2), 63-81.
- Nickson, Andrew (2010). The Global Financial Crisis and Local Government, Commonwealth Secretariat Discussion Paper, Number 9, London, 1-8.
- Öncel, Yenal (1998). *Mahalli İdareler Maliyesi*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Özatay, Fatih (2011). *Finansal Krizler ve Türkiye*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Panico, Carlo; Purificato, Francesco (2013). The Debt Crisis and The European Central Bank's Role of Lender of Last Resort, *Political Economy Research Institute Working Paper Series*, MA.

143

IJSl 13/1
Haziran
June
2020

- Selvaraj, Susmitha (2015). "The Euro Zone Debt Crisis and Its Implications for the Global Economy". *Journal of International Economics*, 6(1), 4-23.
- Sever, Erşan; Han, Volkan; İğdeli Arif (2014). "Avrupa Birliği Borç Krizi'nin Nedenleri ve Olası Senaryolar", Sever, Erşan; Demir, Murat, (Der.). *Küresel Finansal Krizden Borç Krizine*, Bursa: Ekin Yayınevi, 79-98.
- Svrtinov Georgieva, Vesna; Boskovska, Diana; Lozoska, Aleksandra; Gorgieva-Trajkovska, Olivera (2015). "Euro Zone Debt Crisis: Theory of Optimal Currency Area", *Economic Development*, 3, 121-136.
- Tichy, Gunther (2012). "The Sovereign Debt Crisis: Causes and Consequences". *Austrian Economic Quarterly* 2/2012, 95-107.
- Türkoğlu, İrfan (2013). "Yerel Yönetimlerin Mali Özerkliği". *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17-18(26-27-28-29), 41-70.
- Ulusoy, Ahmet; Karakurt, Birol; Ela, Mehmet. (2015). "Borç Deflasyonu: Teorinin Gelişimi ve Avrupa'da Borç Deflasyonuna İlişkin Değerlendirmeler", *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 11(26), 1-28.
- Watt, Peter (2006). "Principles and Theories of Local Government". *Institute of Economic Affairs*, 4-10.

SUMMARY

Economic crises are one of the most important financial problems that have appeared frequently in different parts of the world in recent years. Economic crises can become regional or global by overcoming certain boundaries. The economic crisis arises as a result of problems in the real sector and / or problems in the banking sector. One of the economic crises experienced in recent years is the "European Debt Crisis".

The European Debt Crisis is one of the most widespread crises that have occurred recently. This crisis has occurred for many different reasons and has had long-lasting effects on the economies of EU countries. The European Debt Crisis emerged due to the economic and political problems in Portugal, Italy, Ireland, Greece and Spain, which are called PIIGS countries, and spread to countries that have commercial and financial relations with these countries in a short time.

The success of local governments in fulfilling their duties and responsibilities is directly related to the income structure and amount they have. In this sense, it is important that the economic crisis that affected the macroeconomics of the countries caused the changes in the income and expenditure structures of local governments.

Local administrations that experience various financial problems along with crises may be hampered by providing services in an effective, efficient and quality manner in the region they are responsible for. Therefore, especially the changes in the size of income will affect the financial sustainability of local governments and therefore service provision. Accordingly, in this study, between 2010 and 2015, when the European Debt Crisis was felt, the impact of local governments on their financial structures was evaluated.

In 2010-2015, local spending in Portugal, Greece, Ireland, Italy and Spain decreased. Apart from these countries, Finland, France, Holland, Poland and England experienced a decrease in their spending in the local government finances during the economic crisis. The ratio of local government expenditures of the EU countries in GDP has decreased at least one year between 2010 and 2015 compared to the previous year.

The countries that were most affected by the revenues generated by local governments during the crisis are Portugal, Ireland, Greece and Italy. Apart from these countries, there has been a partial decrease in local government revenues compared to the previous year in Finland, the Netherlands, Poland and England.

Also, at the ratio of local revenues to GDP, which is an important element of the finance of local governments during the European Debt Crisis, negative changes were observed in almost all countries studied. In the economic crisis period of all EU countries examined, there is a decrease in the ratio of tax revenues to total tax revenues for at least one year compared to the previous year. In the six years examined, increases in the ratio of central government tax revenues were observed. However, there was a decrease in the ratio of local government tax revenues to total tax revenues.

The central government of a significant part of the fifteen countries examined reduced their transfer expenditures at least one year compared to the previous year during the economic crisis. These countries are Portugal, Greece, Ireland, Italy, Spain, Finland, France, Germany, Netherlands, England.

As a result, although the European Debt Crisis felt financially intense in the period of 2010-2015, The EU did not prevent the crisis from affecting the financial structures of local governments even though it took decisions that care about local governments.